

Posudek vedoucího bakalářské práce

Název práce: *Dopady procesů globalizace na stávající uspořádání prostoru a společnosti.* (ÚPOL, UK FF, 2009, stran 68).

Autor: Jan Duda

Autor posudku: Radek Buben

Bakalářská práce Jana Dudy je jedním z mála čistě teoretických přístupů ke globalizaci, které lze najít mezi studentskými pracemi. J. Duda se věnuje dopadům globalizace na současné státy a národy, přičemž základní teoretickou perspektivou pro studium takových faktorů, jakými jsou stát, národ či kultura, je mu konstruktivismus, především pak práce E.Gellnera a J.G.Ruggieho. Tyto doplňuje důkladnou znalostí děl P.Baršy. Samotnou globalizaci pak kolega Duda nahlíží především z perspektivy prací U.Becka a Z.Baumana. Při pokusu zasadit práci do nějaké škatulky tak můžeme mluvit nejspíše o dílku z kategorie teorie mezinárodních vztahů.

Vymezení práce je velmi široké, ale jasný teoretický přístup a pohyb striktně omezený na takto vytvořený rámec, umožňují autorovi vyložit přístupy zmíněných autorů velmi jasně na celkem nevelkém rozsahu bakalářské práce.

Studie je rozdělena do pěti základních oddílů, z nichž každý je věnován jednomu přesně určenému problému (kultura, vznik moderních států, globalizace atd.). V každé z těchto kapitol Duda pracuje sice s nevelkým množstvím autorů, zato však jejich teze používá konzistentně a se znalostí věci. Jeho dílo tedy není nějakým pelmelem různých přístupů třeba k modernizaci. Tu Duda studuje striktně skrze Gellnera, Ruggieho či Baumana. Pouze v případě studia fenoménu kultury se Duda na chvíli zastaví o strukturně-funkcionálního přístupu a Almonda s Verbou.

V souladu s autory, jejichž teze velmi pečlivě nastudoval, vidí J.Duda několik možných dopadů globalizace (chápané jako další díl modernizace) na národní státy, z nichž některé se navzájem vylučují (světový stát versus zachování národních států v neorealisticke

perspektivě). Tuto část práce považuji za nejsilnější, byť bych autorovi vytkl, že vedle výborného shrnutí poznatků velkých autorů by občas mohl dát více najevo svou perspektivu, resp. identifikovat některou z tezí za blízkou svým názorům. Určitou Dudovu osobní perspektivu nám přiblíží zejména zapojení Václava Bělohradského a Egona Bondyho po bok Becka či Baumana.

Drobnou kritiku si zaslouží snad jenom určitá až příliš snadná práce s daty, jež autorovi prezentovali výše zmínění badatelé. Nechci zde vstupovat do debaty na téma existence ověřitelných tzv. tvrdých dat versus obecný teoretický přístup, ale jsou chvíle, kdy je nějaká teorie výrazně ovlivněna dosti nevyhovující interpretací skutečnosti. Když při shrnutí Ruggieho kritiky neutilitarismu kolega Duda píše, že chování některých zemí v zahraničně politické oblasti se proměnilo v závislosti na změně jejich kultury, tak argumentuje Japonskem a jeho údajným nezbrojením po skončení druhé světové války. Nevím, zda jde o příklad uvedený kolegou Dudou či Ruggiem, ale každopádně jde o příklad minimálně zavádějící s ohledem na míru vyzbrojení tzv. sebeobraných sil Japonska, nehledě na fakt, že určité omezení zbrojních výdajů prostě umožnila ochota USA garantovat Japonsku automatickou pomoc v případě napadení. Japonské vojenské výdaje však jsou i tak jedny z největších na světě. Těžko říci, zda-li zde jde o proměnu opravdu související s proměnou kulturní. Jde však o pouze o nedůležitou výtku, jelikož celá práce má explicitně teoretický ráz.

Také práce s brožurou Martina Ehla o globalizaci by se dala autorovi vytknout. Přece jenom, novinář Ehl není jediným, kdo napsal shrnující práci o globalizaci a nalézt užitečnější a zajímavější přehledovou práci prostě nemůže být problém. Takový T. Friedmann je prostě lepší, ačkoli je také žurnalistou.

Shrnuto: Jan Duda ukázal dobrou schopnost napsat teoretický text, založený na důkladně prostudovaných přístupech klíčových autorů, v daném případě hlavně konstruktivistů. Je schopen konfrontovat jejich přístupy s jinými školami a nabídnout čtenáři syntézu těchto pohledů. V tomto je jeho text na velmi vysoké úrovni a vymyká se běžnému standardu bakalářských prací.

Doporučuji k obhajobě se známkou **výborně**

Radek Buben